

MĚSÍČNÍK EU AKTUALIT

EU Office / Knowledge Centre | Květen 2020 | 200

Jarní prognóza Komise: Propad hospodářství EU o 7,4 %

Rekordní pokles spotřeby domácností

Ekonomika EU a dosud přijatá opatření ke zmírnění dopadů koronaviru

Obsah

Události v EU:	Jarní prognóza Komise: Propad hospodářství EU o 7,4 %	strana 2
Brusel Inside:	Green Deal a post-koronavirové oživení	strana 5
Drobnohled:	Rekordní pokles spotřeby domácností	strana 6
Hlavní téma:	Ekonomika EU a dosud přijatá opatření ke zmírnění dopadů koronaviru	strana 7
EU Seriál:	EU bojuje proti pandemii COVID-19 na různých frontách	strana 11

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil

hlavní ekonom České spořitelny

+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

Petr Zahradník

+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

EU OFFICE / KNOWLEDGE CENTRE

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtusová

+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b

140 00 Praha 4

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Sledujte nás na Twitteru:

ReSearch
Česká spořitelna

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou

Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

EURACTIV.cz

Milí čtenáři,

ačkoliv byly uplynulé týdny pro mnoho zemí velkou zatěžkávací zkouškou, věřím, že s trochou optimismu můžeme současný vývoj označit slovem „oživení“.

Na půdě EU se opět začínají roztáčet kolečka jednání a k životu se probouzí stálce mezi evropskými záležitostmi – vztahy mezi Uníí a Spojeným královstvím. Jednání obou stran se v průběhu dubna opět rozběhla a britská strana stále věří, že dohody lze dosáhnout do konce letošního roku. A to i přesto, že na obou stranách přetrvávají stále stejné spory a jednání nelze označit za pokroková. Jedním z hlavních předmětů rozporů jsou (světe div se) ryby. Britové si své „fish and chips“ (jediný britský příspěvek světové kuchyni:)) pečlivě chrání a přístup unijním rybářům do svých vod chtějí povolit pouze na základě přísných kvót. Pokud UK nepožádá o prodloužení vyjednávacího období a strany do konce roku nedospějí k dohodě, obchod se od příštího roku bude řídit cly a kvótami. A to by v kombinaci s recesí v důsledku koronaviru ani jedné straně neprospělo.

Oživení predikuje ve své jarní hospodářské prognóze taky Evropská komise, ale nejprve mu předchází propad. V letošním roce by unijní hospodářství mělo poklesnout o 7,4 %. Nejvíce budou dle Komise zasaženy jižní státy EU jako Řecko (-9,7 %), Itálie (- 9,5 %) a Španělsko (-9,4 %). Naopak nejmenší propad HDP je predikován Polsku (-4,3 %). Ekonomika České republiky by měla poklesnout o 6,4 %, což je více, než tomu bylo v průběhu finanční krize v roce 2009. Jak hluboko se česká ekonomika ve skutečnosti propadne, bude záviset na efektivitě záchranných mechanismů.

S následky pandemie koronaviru se státy vyrovnávají jak za pomoci národních, tak i celounijních nástrojů. Aktuálně připravovaným mechanismem v rámci EU je fond obnovy, jehož vznik už premiéři zemí EU posvětili. Komise brzy přijde s konkrétním návrhem jeho podoby, avšak už nyní panuje shoda na tom, že by měl být propojen s víceletým finančním rámcem EU pro příští období.

Také na hranicích dochází k postupnému oživení a cestování po Evropě je zase o něco dostupnější. Jaká jsou jednotlivá opatření evropských zemí, se dozvíte na straně 4.

Koronavirem bylo „zasaženo“ také naše hlavní téma, které je zaměřeno na přehled opatření, která EU učinila. Rozsah dopadů bude v jednotlivých zemích EU rozdílný a to jak v závislosti na míře zasažení nemocí COVID19, tak na ekonomickém zdraví jednotlivých zemí EU.

Opatřením EU je věnován také příspěvek v rámci EU Seriálu, který připravilo Zastoupení Evropské komise v ČR. Tentokrát nebude řeč o finanční pomoci, ale o tom, jakou roli hraje EU na poli zdravotnictví. Informace k opatřením, které Unie v souvislosti s koronavirem učinila, najdete přehledně zpracovány na [stránkách](#) Zastoupení Evropské komise v ČR.

Přeji vám hladký návrat k „normálu“, a věřím, že vám karanténa přinesla nějaké vlastní [#nechamsi](#), které vás bude provázet i v době post-koronavirové. Přeci jen je pouze na nás všech, jakou bude mít nový normál podobu.

Tereza

@Research_sporka

Události v EU

Po více než měsíční přestávce vynucené šířením koronaviru se opět rozběhly rozhovory mezi Evropskou unií a Velkou Británií o budoucích vztazích. - Jarní prognóza Komise: Propad hospodářství EU o 7,4 %. Propad české ekonomiky odhaduje Komise na 6,2 %. - Premiéři zemí EU posvětili vznik záchranného fondu proti následkům koronaviru.

BREXIT

Jednání mezi EU a Spojeným královstvím opět začala

Po více než měsíční přestávce vynucené šířením koronaviru se v průběhu dubna opět rozběhly rozhovory mezi Evropskou unií a Velkou Británií o budoucích vztazích. Dohodnout by se měly do konce tohoto roku, spory ale zatím přetrvávají.

Vyjednávací týmy v čele s Michele Barnierem a Davidem Frostem se na dálku prostřednictvím videokonferencí pokoušejí sblížit v mnoha ohledech stále velmi rozdílné postoje obou stran.

Složitá jednání zahájena v březnu, tedy měsíc po britském odchodu z EU, rozhodnou mimo jiné o tom, za jakých podmínek bude proudit zboží či služby přes Lamanšský průliv či o obranné a bezpečnostní spolupráci. Rozhovory jsou rozdělené do zhruba desítky tematických oblastí, z nichž v některých se podle diplomatů možný kompromis zatím nepřiblížil ani o píd.

Zásadní rozpory jsou mezi Bruselem a Londýnem v otázce sladění podmínek hospodářské soutěže. Obě strany mají dlouhodobě rozdílné pohledy na to, jaké klimatické, sociální či daňové standardy by měla Británie dodržovat, aby získala přístup na unijní jednotný trh.

Další spor se točí kolem práv na rybolov v britských vodách. Zatímco EU požaduje, aby rybáři z unijních zemí měli stále možnost lovit v moři okolo Británie bez zásadních omezení, Londýn ve svém pracovním návrhu podle dostupných informací požaduje stanovení přísných kvót, o jejichž výši by se vyjednávalo každý rok.

Obdobné rozpory trvají i kolem finančních služeb, kde chce naopak Británie dojednat přístup na evropský trh pro banky a finanční společnosti z londýnské City.

Další kola jednání jsou naplánována na polovinu května a začátek června.

Unijní představitelé se obávají, že kvůli zpoždění i méně efektivnímu vyjednávání na dálku, což je důsledek nynější pandemie, roste riziko, že do konce přechodného období v prosinci dohoda nebude hotova. Snaží se proto přesvědčit britskou vládu, aby do poloviny roku požádala o prodloužení přechodné doby. Londýn to však odmítá a tvrdí, že dohodu je stále možné stihnout. Kabinet Borise Johnsona se k požadavku Bruselu staví kriticky zejména proto, že v době, kterou lze prodloužit až o dva roky, by musela Británie dodržovat stejné podmínky jako členské země EU, ačkoli již na chod Unie nemá žádný vliv.

Pokud by vyjednávací období nakonec nebylo prodlouženo a obě strany by nedospěly ke kompromisu, vzájemný obchod by od ledna příštího roku provázela cla a kvóty.

To by podle analytiků ještě zhoršilo situaci ekonomik na obou stranách Lamanšského průlivu, které čeká recese kvůli dopadům pandemie.

<https://euractiv.cz/section/brexit/news/eu-a-spojene-kralovstvi-zacinaji-opet-jednat-o-budoucich-vztazich/>

<https://www.gov.uk/transition>

EKONOMIKA A EURO

Jarní prognóza Komise: Propad hospodářství EU o 7,4 %

Hospodářství Evropské unie, ochromené pandemií v důsledku šíření koronaviru, čeká letos propad o rekordních 7,4 %. Ve své jarní makroekonomické prognóze to uvedla Evropská komise, která v souvislosti s výpadkem ekonomické aktivity snížila původní podzimní odhady zhruba o devět procentních bodů.

V zemích, které používají euro, bude podle Evropské komise propad ještě o tři desetiny procentního bodu výraznější. Unijní hospodářství tak zaznamená první celoroční propad po sedmi letech růstu, který následoval po finanční krizi z konce minulé dekády. **Příští rok naproti tomu čeká unijní ekonomiku podle odhadu Komise šestiprocentní růst.**

Ačkoli pandemie covid-19 zastavila provoz podniků ve všech zemích EU, propad bude mít velmi rozdílné hodnoty. **Nejvíce zasáhne jihoevropské země v čele s Řeckem (- 9,7 %), Itálií (- 9,5 %) a Španělskem (- 9,4 %),** výrazně nejméně si naopak pohorší Polsko, jehož hrubý domácí produkt (HDP) klesne o 4,3 %. Okolní země na tom budou o poznání hůře, česká ekonomika spadne o 6,2 % a slovenská ještě o půl bodu níže. Německo jako největší unijní ekonomiku čeká propad o 6,5 %, Francii pak o 8,2 %.

Jarní hospodářská prognóza 2020

	2019	2020	2021
HDP (%)			
EU	1,5	-7,4	6,1
ČR	2,6	-6,2	5,0
Nezaměstnanost (%)			
EU	6,7	9,0	7,9
ČR	2,0	5,0	4,2
Inflace (%)			
EU	1,4	0,6	1,3
ČR	2,6	2,3	1,9
Veřejný dluh (% HDP)			
EU	79,4	95,1	92,0
ČR	30,8	38,7	39,9

Zdroj: Evropská komise

Podle místopředsedy komise Valdisa Dombrovského je odhad pouze předběžný, vzhledem k obtížné předvídatelnosti vývoje pandemie.

Komise odhaduje letošní propad české ekonomiky na 6,2 %, což je více než za finanční krize v roce 2009.

Podle prognózy se ani v příštím roce česká ekonomika nedostane na loňskou úroveň, růst Komise odhaduje na pět procent.

Exportně zaměřené české hospodářství doplatí podle analytiků Komise kromě poklesu výroby také na menší poptávku v jiných zemích. Nezaměstnanost by měla v příštím roce vzrůst přibližně na pět procent, mírně se naopak sníží inflace, zejména v souvislosti s poklesem cen ropy a nižší poptávkou.

Nejvýraznější by měl být pokles hrubého domácího produktu ve druhém čtvrtletí letošního roku, kdy by podle Komise mohl dosáhnout až devíti procent. V dalších kvartálech očekává unijní exekutiva zmírnění tempa poklesu, ačkoliv dopady na některá odvětví jako dopravu či turistický ruch se mohou projevovat déle.

Komise podotkla, že skutečná hloubka propadu české ekonomiky bude záviset na tom, jak účinné budou záchranné stimuly, které chystá vláda. Kvůli tomu, že kabinet plánuje do strádajících odvětví napumpovat desítky miliard korun, se podle Komise zhorší stav českých veřejných financí.

Prognóza očekává v Česku výrazný pokles investic, a to až kolem 15 %. Způsobí jej například nejistota mezi investory či nedostatek krátkodobé pracovní síly kvůli uzavření hranic.

<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/podle-komise-by-mohl-fond-obnovy-fungovat-uz-od-ledna/>

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/spring-2020-economic-forecast-deep-and-uneven-recession-uncertain-recovery_en

#COVID19

Vzniká fond obnovy pro státy EU

Premiéři zemí EU posvětili vznik záchranného fondu proti následkům koronaviru. Míč je nyní na straně Evropské komise, která pracuje na konkrétním návrhu. Ten musí reflektovat jak požadavky členských států, tak i Evropského parlamentu.

Komise, státy i Evropský parlament se shodují na tom, že fond by měl být spojený s dlouhodobým rozpočtem EU pro období 2021-2027. Evropská komise proto v druhé polovině května přijde s novým návrhem dlouhodobého rozpočtu, jehož součástí bude i fond obnovy.

Otázkou zůstává, kolika penězi bude fond disponovat, jakými zdroji bude financován a jak se peníze rozdělí mezi jednotlivé členské státy.

Podle Španělska by měl fond disponovat částkou 1,5 bilionu eur. Německá kancléřka Angela Merkelová již dříve uvedla, že rozpočet fondu by se měl blížit jednomu bilionu. Merkelová zároveň trvá na tom, že EU by nejprve měla vyhodnotit, kde jsou peníze nejvíce potřeba a jakým způsobem budou rozděleny.

Předsedkyně Komise již naznačila, že EU bude muset svůj dlouhodobý rozpočet přizpůsobit, respektive navýšit. Objem rozpočtu EU odpovídá v současné době zhruba 1 procentu hrubého domácího produktu EU. Podle von der Leyenové to však není dostatečné.

Hlavním zdrojem rozpočtu jsou příspěvky členských zemí, výše vlastních zdrojů přitom nesmí překročit 1,2 procenta hrubého národního důchodu EU. K navýšení rozpočtu je tedy zapotřebí úprava tohoto stropu. **Von der Leyenová odhaduje, že zdroje rozpočtu by v následujících dvou až třech letech měly odpovídat zhruba 2 procentům HND.**

Vyšší rozpočet by podle předsedkyně Komise neměl znamenat vyšší příspěvky členských států. „Nástavba“ stávajícího rozpočtu by měla mít podobu záruk, více však von der Leyenová neupřesnila.

Udalosti v EU

Jednou z možných cest navýšení rozpočtu EU je vytvoření jeho nových zdrojů. - Přestože Česko zrušilo pro své občany zákaz vycestování, možnosti cestování po Evropě zůstávají velmi omezené. Ve větší míře umožňují cizincům vstup na své území pouze Rakousko a Švédsko.

Jednou z možných cest navýšení rozpočtu EU je vytvoření jeho nových zdrojů. V této souvislosti se spekuluje například o zavedení celoevropské uhlíkové či digitální daně. Rozpočet by mohl těžit také z emisí společných evropských dluhopisů, tzv. koronabondů. Tuto cestu prosazuje zejména Evropský parlament.

Diskuse se vede také o podobě podpory. Zatímco jižní země prosazují přímé nevratné granty, severní státy se přiklání spíše k úvěrům. Von der Leyenová proto zřejmě navrhne kombinaci obou nástrojů.

Při přípravě návrhu by Komise měla vzít v potaz nejen fakt, že koronavirus se na některých státech podepíše více, než na jiných, ale také schopnost samotných členských zemí investovat do svých ekonomik z vlastního rozpočtu. Díky rozvolněným pravidlům státní pomoci mohou státy masivně podpořit domácí firmy, musí k tomu ale obdržet formální souhlas Evropské komise.

<https://euractiv.cz/section/evropske-finance/news/vznika-masivni-fond-obnovy-zeme-eu-si-maji-rozdelit-biliony-eur/>

<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20200415IPR77109/covid-19-ep-zada-rozsahla-ozdravna-opatreni-a-fond-solidarity-pro-koronavirus>

Cestování po Evropě

Přestože Česko zrušilo pro své občany zákaz vycestování, možnosti cestování po Evropě zůstávají velmi omezené. Ve větší míře umožňují cizincům vstup na své území pouze Rakousko a Švédsko, ostatní země Evropské unie ho omezují většinou pouze na osoby s trvalým pobytem v dané zemi a jejich rodinné příslušníky. Vyplývá to z informací českých ambasad publikovaných na stránkách ministerstva zahraničí.

Nejvolnější režim přijalo Švédsko, které občanům zemí Evropské unie umožňuje vstup bez omezení. V zemi platí i mírné restriktce, když byl vyhlášen pouze zákaz akcí s účastí nad 50 osob a úřady doporučily lidem zachovávat dvoumetrové rozestupy.

Rakousko umožňuje vstup do země lidem, kteří se prokážou maximálně čtyři dny starým negativním testem na covid-19. Rakouská vláda také oznámila další rušení restriktivních opatření, od 15. května začnou fungovat restaurace a o dva týdny později i hotely a další ubytovací zařízení.

Omezení pro příjezd cizinců nepřijalo ani Irsko. Země ale nařizuje všem, kdo dorazí, dvoutýdenní karanténu. V Irsku navíc platí zákaz vycházení dále než dva kilometry od místa pobytu, zavřené jsou restaurace, většina obchodů i provozovny služeb a v zemi se nekonají žádné kulturní akce.

Ostatní země EU většinou umožňují vstup do země pouze těm cizincům, kteří v zemi mají trvalý pobyt, nebo tam žijí členové jejich nejbližší rodiny. Slovensko a Dánsko výslovně upozorňují, že do země není možné přijet za účelem turistiky. Belgie a Francie vyžadují od lidí, kteří do země přijíždějí, aby se na hranicích prokázali dokumentem potvrzujícím nezbytnost cesty, jejím účelem může být například péče o vážně nemocného člena rodiny.

Slovinsko kromě omezení příjezdu pro osoby s trvalým pobytem v zemi nařizuje každému, kdo do země přijede, týdenní karanténu. Po jejím skončení musí každý podstoupit test na koronavirus.

Ministerstvo zahraničí po zrušení zákazu vycestovat doporučilo Čechům, aby do zahraničí nadále necestovali s výjimkou nutných případů. Lidem, kteří se k cestě rozhodnou, doporučuje ověřit na ambasádě daného státu, jaké podmínky platí pro vstup do země a pobyt v ní. Čechům také doporučuje zaregistrovat se do dobrovolné databáze Drozd, díky níž může ministerstvo zahraničí cestovatele kontaktovat v případě, že by v zemi nastaly problémy.

<https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/cestovat-po-evrope-jde-ale-jen-velmi-omezene/>

https://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2020_04_25_rozcestnik_informaci_k_cestovani.html

Rubrika Brusel Inside se bohužel na několik měsíců stane spíše Brusel Outside, což však vůbec neznamená, že nebude obsahovat témata velmi podstatná a výživná. Pro její aktuální vydání jsme připravili úvahu nad tím, do jaké míry má evropská Zelená dohoda uplatnění v době, kdy se budeme snažit ekonomicky se zotavit z následků koronavirové epidemie.

Brusel Inside

GREEN DEAL A POST-KORONAVIROVÉ OŽIVENÍ

Na stole či spíše na obrazovkách s aplikacemi pro dálkový komunikační přenos, jsou v tomto kontextu v zásadě tři varianty. Ta první, představovaná do značné míry místopředsedou Evropské komise a hlavním garantem projektu Green Deal Fransem Timmermansem a jeho stoupenci, hovoří o tom, že Green Deal je tím nástrojem, který vytáhne evropskou ekonomiku ze dna. A ti největší nadšenci by ještě přidali plyn. Druhá varianta ztělesňuje zapřísáhlé odpůrce Green Dealu, kteří byli proti němu již v čase jeho vzniku a nynější situace jen zesiluje jejich odmítavý postoj. A je zde, jako ostatně téměř vždy, též varianta „zlatá střední cesta“, která realisticky konstatuje, že některá ustanovení a cíle velmi komplexní mozaiky opatření v rámci Green Deal dávají smysl i nyní, jiná nemají s následky Covid-19 nic společného, ale současně nic nebrání tomu, aby se nenaplnovala, a jiná tlačí na pilu až příliš, jsou mnohdy až ideologicky podbarvena a dávají smysl je minimálně odložit v čase, ne-li až zcela zrušit. Je dobré mít na mysli, že cílová meta Green Dealu je časována na rok 2050 a skutečně v dnešních podmínkách nedává příliš smyslu lpět na tom, aby jeho cílové hodnoty byly splněny již napřesrok.

Je zřejmé, že celá strategie Green Deal sestává z mnoha opatření různorodé povahy, které je možné rozdělit na investiční, regulační a strategicky-koncepční. A pak jsou zde nějaké principiální horizontální priority. Začneme jimi: v současné době si o odložení koleduje například navržení nového cíle EU pro rok 2030 v oblasti emisí skleníkových plynů a jejich redukce, jenž má být učiněno na základě komplexního, uceleného ocenění a vyhodnocení dopadů. V důsledku toho by na odložení mělo aspirovat též přehodnocení a tam, kde to má být shledáno nutným, též revize všech relevantních politických nástrojů a s tím spojené legislativy, které mají zajistit onu dodatečnou redukci emisí. Lze se též domnívat, že na čas si může dát i přijetí celounijní trajektorie 2030 – 2050 pro snížení emisí skleníkových plynů, aby bylo možné v této oblasti měřit pokrok a zajistit předvídatelnost. Na straně druhé by nemělo nic bránit v pravidelném pětiletém vyhodnocování konzistentnosti opatření EU a členských států s cílem klimatické neutrality do roku 2050.

Nyní by měla být pozornost zaměřena především na opatření čistě investiční povahy; překvapivě jich v celém souhrnném dokumentu příliš nenajdeme. Určitě bychom neměli bránit přijetí Investičního plánu pro udržitelnou Evropu (a dořešit jeho financování s probíhající debatou o budoucím Víceletém finančním rámci); ve stejném duchu by neměly být kladeny překážky pro fungování Mechanismu pro spravedlivou transformaci. Umožnit, případně ještě zesílit by zasloužila Renovační vlna pro stavební sektor.

Vyhlášky a vodítka pro veřejnou podporu, vztahující se k životnímu prostředí a energetice, by měly vykazovat flexibilní výklad tak dlouho, dokud to bude potřeba. Bránit bychom se neměli též financování pro veřejná místa tankovacích a nabíjecích stanic.

Z regulačních opatření není ani nyní důvod bránit například evaluaci a revizi nařízení o Transevropských sítích v energetice, přijetí legislativy k bateriím, zpracování návrhu legislativy k reformě nakládání s odpadem či transformaci strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu do legislativního a regulačního rámce. Podpořit lze též neodkladné řešení ocenění legislativních možností podpory a výroby a nabídky udržitelných alternativních paliv a pohonných hmot, revidovaný návrh směrnice o kombinované dopravě či revizi směrnice infrastruktury pro alternativní paliva a pohonné hmoty a revizi nařízení o Transevropských dopravních sítích.

A přijde-li na strategické koncepce v rámci Green Deal, které jsou ze všech tří typových kategorií zdaleka nejpočetnější, není důvod odkládat například strategii „z farmy na vidličku“, preferující zemědělskou a potravinářskou udržitelnost a soběstačnost, strategii biodiverzity k ochraně křehkých přírodních zdrojů, novou strategii pro přizpůsobení se klimatickým změnám (bude-li přihlížet k aktuálním potřebám), strategii pro integraci inteligentních sektorů (kde by měl být ještě zesílen akcent na rozvoj digitalizace), iniciativu ke zvýšení a lepšímu řízení kapacity železničních a vnitrozemských vodních cest, opatření zaměřená na hlavní oblasti ztráty biodiverzity, strategii pro lesy, opatření pro rozvoj hodnotových řetězců apod.

Pro Českou republiku z toho vyplývá, že vybrané oblasti projektu Green Deal můžeme shledat jako krátkodobě užitečné pro překonání nynější situace a dlouhodobě přínosné též pro fázi, kdy se ekonomika a společnost navrátí no nového normálu. Bude důležité, aby tyto aktivity přispěly ke zvýšení objemu kapitálových výdajů na celkových veřejných výdajích a vytvořily zde podhoubí pro pozitivní vnímání aktivit vstřícných k životnímu prostředí, včetně podpory vytváření a rozvoje nových firem, ale též regenerace a dekontaminace území zasaženého minulou extenzivní těžbou či těžkým průmyslem. Velmi zásadní bude též odpovídající podpora výzkumu a inovačních aktivit, včetně transferu pokročilých technologií, digitalizace a digitální propojenosti. V České republice je též příležitost pro zvýšení investic do systémů inteligentní výstavby budov (stavebnictví). Vhodné metody pro investování do budov, v souladu s iniciativou EU Inteligentní finance pro inteligentní budovy, by mohly být spatřovány jako užitečná příležitost.

Petr Zahradník

Uplynulé týdny v karanténě se vyznačovaly poklesem spotřeby domácností (rostoucí s věkem), rychlým přechodem k online nákupům (v prvních třech týdnech dvojnásobně) a k „méněhotovostní“ ekonomice. Středobodem nákupů se staly potraviny, na začátku karantény i léky.

REKORDNÍ POKLES SPOTŘEBY DOMÁCNOSTÍ

Lidé během karantény výrazně omezili svou spotřebu: během karantény (od 16. března do 12. dubna) došlo k poklesu karetních transakcí o více než pětinu ve srovnání s rokem 2019. Přitom před karanténou rostly meziročně o cca 7 %.

Spotřeba domácností klesá o 10 až 15 %. Data reprezentují jen karetní transakce, nepočítáme s výdaji, které jsou z účtu na účet (například trvalé příkazy). Odhadujeme, že po jejich zohlednění by poklesla spotřeba domácností v prvních čtyřech týdnech karantény o 10 - 15 % meziročně. Pro srovnání v roce 2009 spotřeba domácností v nejhorším čtvrtletí poklesla zhruba o necelé dvě procenta.

Jídlo středobodem útrat: lidé začali výrazně více nakupovat jídlo, na začátku i léky. Pokud odečteme výdaje na potraviny, tak ostatní útraty celkem poklesly dokonce o 35 %.

Lidé začali výrazně více spoléhat na nákupy přes internet: první tři týdny karantény zdvojnásobili online nákupy, ve 4. týdnu došlo ke snížení růstu na 66 %.

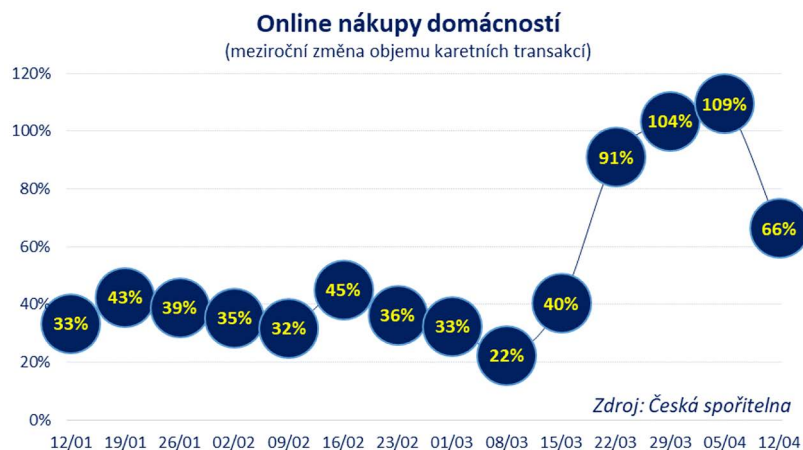
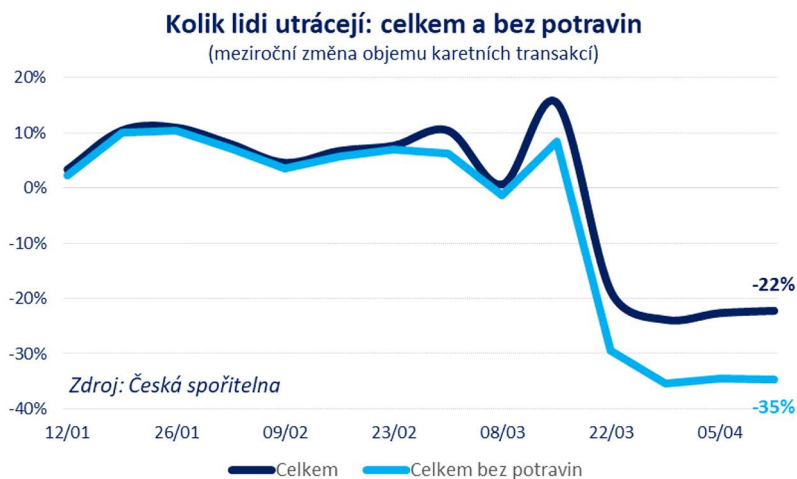
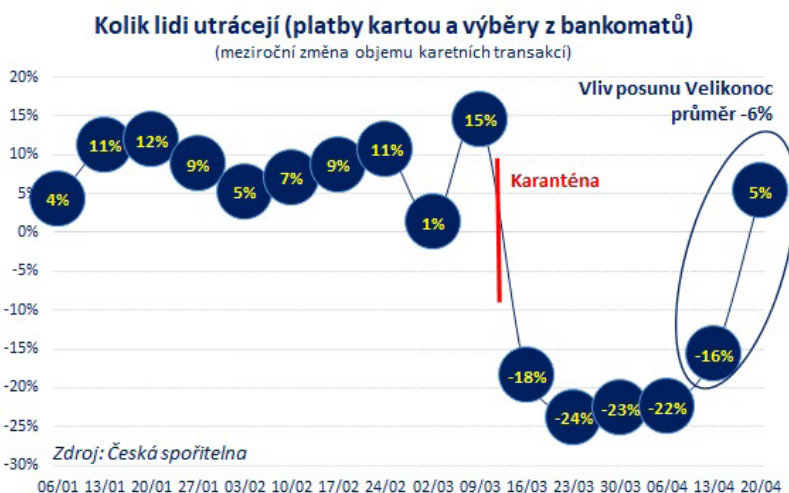
Lidé během karantény platí více kartami a méně hotovostí: výběry hotovosti z bankomatů poklesly o více než 40 %.

Celkový pokles výdajů po krajích neukazuje velké rozdíly. Nejvíce výdaje poklesly v Praze (27 %), ve zbytku ČR pak o 21 %. Nicméně v jednotlivých kategoriích existují i velké rozdíly mezi kraji: například výdaje na elektroniku v Praze vzrostly o 18 %, ve zbytku ČR o 4 %.

Čím vyšší věk, tím větší pokles karetních transakcí. Zatímco u lidí ve věku 20 - 30 let poklesly výdaje o 16 %, tak v případě 80 % o více než třetinu. Větší pokles u starších lidí naznačuje větší míru jejich izolace.

Speciální report k chování spotřebitelů v průběhu karantény je ke stažení na investicnicentrum.cz

David Navrátil

Reakce ze strany institucí EU na zmírnění dopadů koronaviru na evropskou ekonomiku byla hodnocena, eufemisticky řečeno, s určitými námitkami a výhradami. Zcela obstála Evropská centrální banka, která zavedla opatření k posílení likvidity finančního sektoru a Evropský stabilizační mechanismus, jež zpřístupnil stabilizační facilitu určenou pro makroekonomicky nejvíce zasažené země.

Hlavní téma

EKONOMIKA EU A DOSUD PŘIJATÁ OPATŘENÍ KE ZMÍRNĚNÍ DOPADŮ KORONAVIRU

1. Dopady na ekonomický vývoj EU

Aktuální výhledy hovoří o tom, že reálný ekonomický dopad pandemie by neměl řádově překročit rozsah krize z období 2008/2009, když však konkrétní dopad na konkrétní země se může velmi odlišovat:

- (a) v závislosti na míře zasaženosti pandemií;
- (b) v závislosti na ekonomické kondici země před vypuknutím pandemie.

I z toho důvodu jsou zmiňovány čtyři základní modely ekonomického restartu:

- „V“: pro strukturálně zdravé ekonomiky (kam by měla patřit Česká republika), kdy po prudkém poklesu by mělo nastat rychlé oživení a návrat zpět (CZ, SK, HU, PL, EE, LT, LV, IRL, DK, L, D, MT);
- „U“: pro strukturálně postižené a nepříliš výkonné ekonomiky

(typicky jižní křídlo EU), kdy následky koronaviru dále „infikují“ rizikové ekonomické oblasti a dopady krize i se sociálními následky se časově velmi prohloubí;

- „W“: pro přehnaně obezřetné a neakceschopné ekonomiky i společnosti, kdy přílišná behaviorální opatrnost povede k odkládání nákupů i investic a země se vrátí (aniž by k tomu byly racionální důvody) do ekonomického propadu;
- „L“: pro nejvíce zasažené ekonomiky, které si nebudou schopny poradit samy a budou vyžadovat vnější podporu (v případě negativních scénářů pro I, SP, F).

2. Dosud přijatá opatření

Charakter dosud přijatých opatření je možné klasifikovat do čtyř skupin v rámci jednotlivých typů mixu hospodářské politiky: měnová a stabilizační; fiskální; garanční a úvěrová; a regulační a procesní.

Typ opatření			
Měnová a stabilizační	Fiskální	Garanční a úvěrová	Regulační a procesní
ESM: Pandemic Crisis Support: 240 mld. EUR; stabilizační úvěr pro země euro-zóny pro řešení jejich makroekonomických nerovnováh ve výši 2 % HDP eurozóny.	Investment Initiative; Investment Initiative Plus: primárně 37 mld. EUR; realokace prostředků kohezní politiky zaměřená na řešení následků šíření viru; doplněná o 28 mld. EUR dosud nealokovaných v rámci ESIF.	SURE (Support to Mitigate Unemployment Risks in an Emergency): 100 mld. EUR; zvýhodněné úvěry ve prospěch zaměstnanců a živnostníků; první část Support Package.	State-Aid Rules: možnost přijetí opatření vztahující se na všechny firmy a korporace (dotace mzdových fondů, odklad plateb korporátních daní a DPH, příspěvků na sociální zabezpečení); přímá finanční podpora spotřebitelům (kompenzace výdajů za zrušené služby, události); možnost fiskálních kroků přímo vůči firmám čelícím riziku bankrotu z důvodu virové epidemie; kompenzace škod prokazatelně způsobených epidemií (zde potřeba schválení Evropskou komisí); možnost další kompenzace z veřejných prostředků vůči zemím zvláště zasaženým (např. Itálii); možnost přímé podpory až 800 tisíc EUR na jednu firmu.
ECB: Pandemic Emergency Purchase Programme: 750 mld. EUR; expanzivní měnový program nákupu cenných papírů k podpoře likvidity finančního systému.	Evropský fond solidarity: 800 mil. EUR.	Pan-European Guarantee Fund: 200 mld. EUR; zvýhodněné úvěry EIB primárně pro malé a střední podniky; druhá část Support Package.	Public Finance Criteria Flexibility: uvolněný výklad kritérií fiskální disciplíny v rámci Paktu stability a růstu a Evropského semestru.

Hlavní téma

Evropský globalizační přizpůsobovací fond: 179 mil. EUR.	Finanční nástroj na podporu těžce zasaženým malým a středním podnikům: 8 mld. EUR generovaných na základě záruky Rozpočtu EU Evropskému investičnímu fondu; zdroj - EFSI.	Dočasné zrušení cel a DPH z dovozu zdravotnického zařízení a vybavení ze třetích zemí.
Posílení flexibility, umožňující mobilizovat veškerou nevyužitou podporu z ESIF v podobě libovolné možnosti převodů mezi ERDF, ESF a Kohezním fondem; možnost až 100% pokrytí nákladů projektu ze zdrojů EU; pružnost ve výkladu tematické koncentrace apod.		Ochrana kritických evropských aktiv a technologií.

3. Komentář

Již stávající pokus o zhodnocení situace jasně říká, že možnosti EU jsou v této situaci velmi omezené a hlavní břímě nápravných opatření bude spočívat na členských státech. I podle posledního dosud zveřejněného ekonomického dokumentu Evropské komise z 2. dubna je zřejmé, že celkový očekávaný objem prostředků v rámci ekonomického plánu EU reagujícího na koronavirus (EU Coronavirus Economic Response Plan) činí 2 770 mld. EUR, přičemž pouze cca 165 mld. EUR je přímo zajistitelných ze zdrojů EU, ať již v podobě dotací (především na základě realokace zdrojů kohezní politiky a dalších relevantních rozpočtových kapitol) či finančních nástrojů (program SURE). Vše ostatní představují opatření členských států, učiněná též na základě flexibility unijních pravidel, například v oblasti fiskální disciplíny či state-aid rules. (Podrobnosti viz níže.)

Jako polštář pro zmírnění negativních dopadů na životy a zdraví lidí a funkčnost ekonomiky přijala též Evropská komise (otázkou je, zda včas a v dostatečném rozsahu) ucelenou ekonomickou reakci na šíření epidemie v podobě plné flexibility fiskálních pravidel, revize pravidel veřejné podpory (state-aid rules) či založení investiční iniciativy, reagující na koronavirus v první fázi v objemu 37 mld. EUR k zajištění likvidity především pro malé podniky a zdravotnický sektor, v další fázi pak v poněkud robustnější, nicméně stále s ohledem na potřebu nedostatečné podobě.

Vedle naprosto zásadní lidské dimenze a sociálních dopadů představuje daná situace obrovský ekonomický šok pro EU, který si – dříve či později – vyžádá rozhodnou a koordinovanou hospodářsko-politickou reakci, která však navzdory učiněným opatřením z pohledu řešení reálné situace dosud nepřišla. V tomto ohledu byly členské státy podstatně pružnější,

akčnější a invenčnější. Zvláště pak fáze výstupu s této situace vyžaduje koordinovanou exit-strategii, neboť z pohledu potřeby udržení celistvosti EU je těžko představitelné, aby si i proces návratu k novému normálu určovaly jednotlivé členské státy po svém. V tomto by měla začít Evropská komise začít sehrávat vskutku iniciační roli a co nejdříve s plánem pro fázi výstupu přijít, jinak důvěra v ní dále utrpí.

Šíření viru způsobuje narušení a rozvrat globálních dodavatelských řetězců, volatilitu na finančních trzích, šok ve spotřebitelské poptávce a negativní dopad v klíkových sektorech v oblasti dopravy cestovního ruchu. Evropské akciové trhy poklesly oproti polovině února o přibližně 30 %, aby se následně po zveřejnění nápravných opatření trochu zotavily. Přesto byl jejich prvotní propad jejich nejostřejším poklesem od začátku finanční krize v roce 2008. Nejistota ohledně vývoje šíření epidemie v nadcházejících týdnech a měsících zůstává velká.

Klíčovým úkolem Evropské komise z pohledu uchování základních integračních oblastí je zajištění integrity Jednotného vnitřního trhu (JVT) a v jeho rámci ochrany plynulosti výrobních a distribučních hodnotových řetězců a zajištění nezbytných dodávek pro funkčnost zdravotních systémů.

Cílem podpory by měli být primárně lidé – nejlépe pak konkrétní potřebné osoby z pohledu zajištění jejich příjmu a pracovního uplatnění. Dopad epidemie na příjmovou i majetkovou úroveň obyvatelstva by neměl být disproporcionální, jinak řečeno, z titulu dopadu epidemie by nikdo neměl zbohatnout či zchudnout více než hlavní proud populace. A pokud zde toto riziko existuje a příjmová a majetková úroveň se blíží či se nachází pod obvyklými hladinami chudoby, veřejný sektor je oprávněn tuto situaci řešit.

Předmětem kompenzace by měly být též firmy, především malé a střední. Významné je zajištění likvidity pro finanční sektor a zabránění či zmírnění hrozby hluboké recese prostřednictvím udržení ekonomických aktivit na všech úrovních. Je to však současně o zajištění rámce, který by umožnil členským státům působit rozhodně a koordinovaným způsobem, především v oblasti volnější interpretace některých pravidel, jež fungují v době normálního ekonomického vývoje, avšak v nynější mimořádné situaci se ukazují být zbytnou překážkou. V souhrnu jde o připravenost ekonomiky na rychlé oživení po nastalém šoku.

Smyslem první sady opatření ze strany Evropské komise byla okamžitá reakce ke zmírnění ekonomického dopadu koronavirové krize. Současně Evropská komise dobře ví, že situace se vyvíjí a na vývoj je třeba velmi pružně reagovat. Mělo by se jednat o koordinovanou akci spolu s Evropským parlamentem, Radou EU, případně Evropskou radou (hájící zájmy členských států), EIB, ECB, aby opatření byla přijata rychle. Dosavadní průběh přijímání důležitých rozhodnutí na úrovni Rady nicméně svědčí o tom, že dosažení shody bude velice obtížné.

Již dnes, po necelém měsíci od propuknutí této krize v rozsahu, který způsobil společenské pozdvižení, se negativní ekonomický dopad začíná prakticky projevovat a bude patrnější a představitelnější s každou sadou makroekonomických dat, která budou v následujícím období zveřejňována. První viditelná statistická data, jež budou ovlivněna touto krizí, se projeví v nárůstu míry nezaměstnanosti a vývoji hospodaření veřejných financí, následovat budou výkonnostní ukazatele typu HDP, průmyslové výroby, maloobchodu či stavebnictví, i nominální ukazatele typu inflace. Drasticky se vedle snížení indexů hlavních kapitálových trhů již propadly též předstihové ukazatele ekonomického, podnikatelského, investičního a spotřebitelského sentimentu.

Způsobený šok ovlivňuje ekonomiku skrze různé kanály:

- šok plynoucí z počátečního oslabení Číny v prvním čtvrtletí 2020;
- nabídkový šok pro evropskou a globální ekonomiku, vyplývající z rozvratu nabídkových (dodavatelských) řetězců, jež neumožnil zapojit vstupy a pracoviště neměla z čeho vyrábět;
- poptávkový šok pro evropskou a globální ekonomiku, způsobený nižší spotřebitelskou poptávkou a negativním dopadem nejistoty na investiční aktivitu a s ní spojené projekty a úmysly;
- dopad omezení likvidity na firmy.

Tento šok bude přechodný, ale nyní je potřeba pracovat společně v rámci EU (poté, co byla nejurgentnější opatření přijata na úrovni členských států) a zajistit, aby trval co nejkratší dobu a s co nejlimitovanějšími dopady, jak je jen

možné, a nevytvářel trvalejší škody pro hospodářství EU. Pro budoucnost bude stupeň negativního výhledu záviset na řadě parametrů jako je nedostatečná nabídka kritického materiálu, efektivnost omezovacích opatření, doba uzavření především v provozech zpracovatelského průmyslu vymezená počtem ztracených pracovních dnů ve firmách, dopady omezení fungování veřejné administrativy a poptávkové dopady (zejména restrikce v mobilitě nebo zrušení cestování).

Členské státy musejí být ostražitě a využít všech nástrojů dostupných na unijní i národní úrovni, aby se vyhnuly tomu, že stávající krize povede ke ztrátě kritických aktiv a technologie. To zahrnuje například nástroje jako národní bezpečnostní screening a další s bezpečností spojené nástroje. Evropská komise vytvoří členským státům vodítko, jak v nynější situaci aplikovat nařízení o screeningu přímých zahraničních investic.

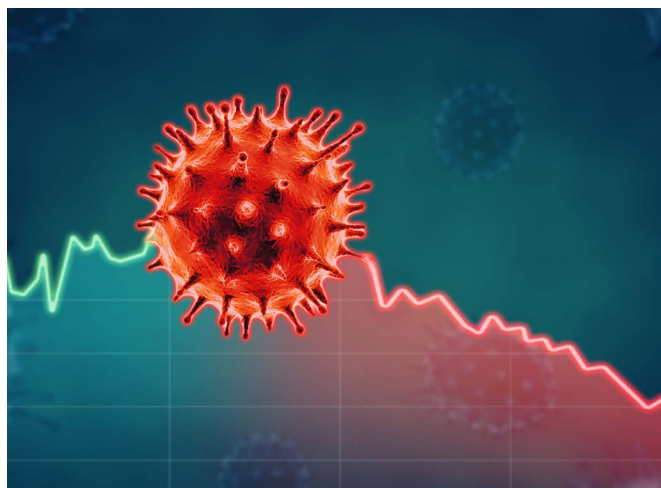
Mobilizace Rozpočtu EU a prostředků EIB

Opatření k posílení likvidity. Tato sada opatření se týká především firem, sektorů a regionů. Aby se napomohlo okamžité úlevě těžce zasaženým malým a středním podnikům, Rozpočet EU přizpůsobí své existující nástroje směrem k podpoře těchto podniků dodatečnou likviditou, což doplňuje souběžně přijímaná opatření na národní úrovni.

Prvním krokem je 1 mld. EUR z Rozpočtu EU, dostupná jako záruka Evropskému investičnímu fondu (EIF) na podporu přibližně 8 mld. EUR na financování provozního kapitálu (efekt má přinést přibližně 100 tisíc malých a středních podniků a menším středním podnikům /small mid-caps/). Ona 1 mld. EUR bude zajištěna z následujících zdrojů:

- 500 mil. EUR z EFSI (Evropský fond pro strategické investice) EU záruky – ve prospěch COSME Loan Guarantees – dostupná během týdnů;
- 100 mil. EUR z EFSI EU záruky – ve prospěch InnovFin SME Guarantees – dostupná během několika týdnů;
- 250 mil. EUR – již dostupná v rámci infrastrukturního a inovačního okna EFSI a zaměřena na podporu nástrojů pro malé a střední podniky, kde je možné působit ve shodě s národními podpůrnými bankami a institucemi;
- 150 mil. EUR – realokováno z okna pro malé a střední podniky EFSI, které podporuje realizaci krátkodobých aktivit s rychlým efektem a dává jim přednost před dlouhodobými specifickými intervencemi.

Podpora bude prováděna skrze existující nástroje programů EIF, které jsou zaměřeny na podporu investic. Půjčování bude uskutečňováno v rámci limitů daných bankovní legislativou a přesměrováno na půjčky na provozní kapitál se splatností 12 měsíců a více. Zejména záruky na půjčky v rámci COSME budou podporovány společně s InnovFin SME Guarantees v rámci programu Horizon 2020 tak, aby banky nabízely přístup k překlenovacímu financování (bridge financing) pro mikrofirmy, malé a střední podniky a mid-caps.

Tyto nástroje budou (viz výše) zesíleny 750 mil. EUR z EFSI v následujících týdnech. Navíc, jako další pro tento účel vytvořené opatření zajistí EFSI pro EIF dalších 250 mil. EUR do rychloobrátkové podpory malých a středních podniků v souladu a v součinnosti s národními podpůrnými bankami a institucemi.

Navíc budou implementovány úvěrové prázdny, které umožní zpožděné splátky půjček a budou se týkat zasažených firem při využití stejných nástrojů; to by mělo zmírnit napětí v jejich financích. Členské státy jsou podporovány k tomu, aby maximálním způsobem využívaly existující finanční nástroje v rámci strukturálních fondů a tyto zaměřily na finanční potřeby; též jsou motivovány k maximálnímu využívání strukturálních fondů prostřednictvím nově vytvořených finančních nástrojů, pokud se toto jeví jako vhodné. Evropská komise je připravena v tomto členským státům asistovat.

Evropská komise v úzké součinnosti se skupinou EIB a EBRD bude vyzývat k okamžitým akcím, které by měly provádět tyto instituce ke stanovení priorit pro sektory, produkty a nástroje, jež by zajistily nejúčinnější podporu s největším dopadem pro zasažené firmy, a žádat jejich úzkou koordinaci s dalšími partnery v reakci na danou situaci.

Udržení toku likvidity pro bankovní sektor. Bankovní sektor hraje klíčovou roli při vypořádávání se s epidemií v tom, že zajišťuje a udržuje tok úvěrů do ekonomiky. Pokud je tento tok krutě omezen, ekonomická aktivita se ostře oslabí a firmy budou zápasit s platební disciplínou vůči svým dodavatelům a zaměstnancům. Míry kapitálové přiměřenosti bank se v nedávných letech podstatně zlepšily, kvalita úvěrového portfolia se zvýšila; banky tak ve většině nejsou rizikové a ohrožené a mají prostor se velmi aktivně a ofenzivně zapojit do procesu záchranných a kompenzačních opatření.

Banky musejí mít především zajištěnu adekvátní likviditu, aby mohly půjčovat svým zákazníkům. K tomu velmi přispěla především ECB svými expanzivními měnovými opatřeními v první sadě opatření z 12. března, jež byla brzy následována

objemově neomezeným programem operací na volném trhu v podobě odkupu dluhopisů. Banky následně musejí být schopny využít této dodatečné likvidity k zajištění nových úvěrů pro podnikatele a domácnosti v té míře, v jaké bude potřeba. Evropská komise v této souvislosti bere v úvahu prohlášení Jednotného mechanismu pro dohled a Evropského úřadu pro bankovnínictví k aktivitám zmírňujícím dopad viru na bankovní sektor.

Rámec EU umožňuje navíc národním vládám zajistit v případě potřeby ve formě státní záruky podporu bank, pokud samy čelí problémům v přístupu k likviditě (například v případě odlivu vkladů). Zatím sice není žádný důkaz, že banky čelí jakémukoliv napětí s likviditou; takováto situace se však může u některých bank objevit, pokud by se krize dále výrazně zhoršila, a systém by na ní měl být připraven. Pomoc udělená bankám ze strany členských států v rámci článku 107 (2)(b) Lisabonské smlouvy ke kompenzaci přímých škod v průběhu virové epidemie má primární cíl řešit důsledky vyvolané touto epidemií; nemá tak chránit nebo zajišťovat životnost, likviditu nebo solventnost instituce nebo entity. Pomoc by neměla být považována za mimořádnou veřejnou finanční podporu.

Ulehčení dopadu na zaměstnanost. Specifická opatření jsou zapotřebí k ulehčení dopadu na zaměstnanost pro jednotlivce a nejvíce zasažené sektory, kde je výroba pozastavena a tržby klesají. Je zapotřebí chránit pracovníky před nezaměstnaností a ztrátou příjmu tam, kde je to možné, aby se nestali obětí šíření epidemie. Krátkodobé pracovní úvazky se ukázaly být efektivní v řadě členských států, kdy alespoň určitý příjem je zajištěn po dobu přechodného omezení pracovní doby. V současnosti 17 členských států v nějaké podobě využívá tento nástroj; může být užitečné rozšířit jej napříč celou EU. Nadto, přechodné rozšíření placení příjmu během krátkodobé nemoci (sick days) nebo změny v uspořádání podpory v nezaměstnanosti (vyšší náhrada po dobu přechodné ztráty zaměstnání prokazatelně způsobené dopadem epidemie) též mohou sloužit jako provizorní nástroj pro zajištění příjmu domácnosti.

Je možné pro účely prevence a zabránění rychlého šíření nezaměstnanosti pružně využít prostředky ze strukturálních fondů, včetně ESF, i investiční iniciativy reagující na virus.

Dále Evropská komise zrychluje práce na přípravě legislativního návrhu pro evropské schéma zajištění v nezaměstnanosti, jež má na straně jedné podporovat ty, kteří pracují, a současně chránit ty, kteří ztratili práci v důsledku velkých šoků, a omezit tlak na národní veřejné finance. Schéma by mělo být zejména vedeno směrem k podpoře národních politik, zaměřených na ochranu pracovních míst a kvalifikace pracovníků, například skrze krátkodobé pracovní poměry nebo usnadnění přechodu nezaměstnaných z jedné práce na druhou.

Petr Zahradník

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje vybrané ekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Evropské unie. Zahrnují srovnatelná data z oblasti trhu práce, či cenové charakteristiky (ceny elektřiny uvedeny pro 1000-2500 kWh). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou EU. Zdrojem dat je Eurostat, Evropská centrální banka a AMECO.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Meziroční inflace				Míra nezaměstnanosti				Náklady práce k ø EU			
	I.20	II.20	III.20	IV.20	1Q-19	2Q-19	3Q-19	4Q-19	2015	2016	2017	2018
Belgie	1,4	1,0	0,4	0,0	5,6	5,4	5,3	5,2	143,9	141,1	138,9	137,1
Německo	1,6	1,7	1,3	0,8	3,2	3,1	3,1	3,1	121,4	122,1	123,3	123,6
Estonsko	1,6	2,0	1,0	n/a	4,5	5,1	4,1	4,1	42,8	43,8	45,4	47,7
Irsko	1,1	0,9	0,5	-0,2	5,1	5,1	5,0	4,7	114,7	113,3	113,5	113,1
Řecko	1,1	0,4	0,2	-0,9	18,2	17,4	17,1	16,6	62,8	59,7	58,0	58,0
Španělsko	1,1	0,9	0,1	-0,6	14,3	14,1	14,1	13,9	85,9	84,3	83,1	81,7
Francie	1,7	1,6	0,8	0,5	8,7	8,4	8,5	8,2	128,8	127,5	127,3	125,9
Itálie	0,4	0,2	0,1	0,1	10,4	9,9	9,8	9,7	104,6	101,9	99,6	98,3
Kypr	0,7	1,0	0,1	-1,2	7,9	7,0	6,9	6,6	66,1	64,3	63,9	62,9
Lotyšsko	2,2	2,3	1,4	-0,1	6,8	6,5	6,1	5,9	29,3	30,7	32,3	33,5
Litva	3,0	2,8	1,7	0,9	6,0	6,3	6,6	6,3	27,1	28,0	29,8	31,9
Lucembursko	2,5	1,8	0,3	-0,8	5,5	5,4	5,8	5,8	147,7	145,4	144,6	144,1
Malta	1,4	1,1	1,2	1,4	3,6	3,5	3,4	3,2	59,9	62,1	60,3	60,1
Nizozemsko	1,7	1,3	1,1	1,2	3,4	3,4	3,4	3,4	135,6	132,7	131,0	130,7
Rakousko	2,2	2,2	1,6	n/a	4,7	4,6	4,5	4,3	127,4	128,8	128,1	128,3
Portugalsko	0,8	0,5	0,1	0,1	6,5	6,6	6,4	6,7	50,5	50,4	50,3	50,2
Slovinsko	2,3	2,0	0,7	-1,3	4,6	4,3	4,8	4,1	61,7	61,3	61,4	63,2
Slovensko	3,2	3,1	2,4	2,2	5,9	5,9	5,7	5,6	39,8	40,3	40,9	42,5
Finsko	1,2	1,1	0,9	-0,3	6,6	6,7	6,8	6,7	125,9	125,1	123,7	119,7
Bulharsko	3,4	3,1	2,4	n/a	4,7	4,2	4,0	4,1	15,4	16,1	17,0	18,6
Česko	3,8	3,7	3,6	n/a	2,0	2,0	2,0	2,0	42,9	43,8	44,0	46,4
Dánsko	0,8	0,7	0,3	n/a	4,9	5,0	5,0	5,1	158,3	157,8	158,0	156,8
Chorvatsko	1,8	1,2	0,5	n/a	7,0	6,8	6,4	6,4	38,9	38,8	39,7	40,7
Maďarsko	4,7	4,4	3,9	n/a	3,4	3,5	3,4	3,4	34,7	35,2	36,3	38,7
Polsko	3,8	4,1	3,9	n/a	3,6	3,4	3,2	3,0	33,0	33,5	34,4	35,8
Rumunsko	3,9	2,9	2,7	n/a	3,9	3,9	3,9	3,9	20,2	20,7	22,5	25,1
Švédsko	1,5	1,3	0,8	n/a	6,9	6,6	7,0	6,8	165,8	167,0	170,4	169,3
EU27	1,7	1,6	1,1	n/a	6,9	6,7	6,6	6,5	100,0	100,0	100,0	100,0
UK	1,8	1,7	1,5	n/a	3,8	3,8	3,8	3,7	111,6	114,0	114,0	114,4

v %	Produktivita k ø ČR				RPSN spotřebitelských úvěrů				Ceny elektřiny k ø EU			
	2015	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	1H/2019
Belgie	269	267	254	247	4,6	4,5	4,2	4,1	131,8	141,9	129,9	126,2
Německo	217	216	206	199	6,1	5,8	5,8	5,9	146,0	147,0	141,4	141,7
Estonsko	98	100	99	100	18,1	18,3	19,5	19,9	55,9	56,2	60,5	59,6
Irsko	401	391	382	384	8,0	7,0	7,2	7,7	129,3	131,2	134,4	123,2
Řecko	134	129	121	115	9,5	9,8	10,4	10,7	76,6	78,5	72,2	68,5
Španělsko	178	174	166	159	8,4	8,6	8,7	8,3	121,6	121,3	126,8	122,9
Francie	242	237	225	216	4,4	4,1	4,0	4,0	83,5	86,5	87,6	84,5
Itálie	211	206	195	186	8,2	8,3	8,2	8,1	94,1	96,1	95,8	99,8
Kypr	147	143	136	131	4,7	4,5	4,4	3,5	69,7	81,7	91,9	95,3
Lotyšsko	83	83	83	84	24,6	21,7	19,8	18,3	73,3	71,6	67,9	71,0
Litva	86	85	87	87	15,0	14,1	14,0	13,8	54,3	49,3	47,3	52,4
Lucembursko	646	634	597	577	2,7	2,4	2,3	2,3	82,6	82,4	84,5	87,8
Malta	149	148	144	140	5,1	5,4	4,9	4,8	64,0	65,0	62,1	60,5
Nizozemsko	244	240	229	222	3,5	n/a	n/a	n/a	50,3	46,2	52,7	74,5
Rakousko	252	250	239	231	7,0	6,8	7,3	7,4	109,8	104,2	100,4	99,6
Portugalsko	120	119	112	107	9,3	9,2	9,3	9,4	112,5	108,0	106,0	97,7
Slovinsko	126	125	121	118	7,4	7,6	7,6	7,7	88,5	85,9	85,5	83,0
Slovensko	100	97	93	92	11,0	9,6	9,2	8,6	75,2	73,9	74,4	75,2
Finsko	257	256	244	234	6,1	5,9	6,1	6,8	91,4	95,1	96,8	98,1
Bulharsko	40	41	41	41	10,7	9,8	10,1	10,0	42,6	42,6	42,2	41,2
Česko	100	100	100	100	11,3	9,9	8,9	8,7	83,8	84,9	89,3	95,1
Dánsko	298	291	279	264	8,3	8,5	8,1	7,5	148,8	142,9	143,4	132,6
Chorvatsko	86	87	83	81	8,2	8,3	7,8	5,3	63,6	57,6	60,2	58,8
Maďarsko	81	78	78	76	14,4	13,6	12,4	9,6	51,7	51,3	49,7	47,0
Polsko	82	78	79	79	15,2	14,4	13,8	13,3	63,2	69,4	64,7	59,2
Rumunsko	57	59	59	61	10,2	10,3	10,8	10,6	56,5	55,1	56,9	55,8
Švédsko	285	281	263	240	4,0	3,9	4,0	6,2	96,5	96,7	96,2	97,3
EU	256	225	202	194	n/a	n/a	n/a	n/a	100,0	100,0	100,0	100,0
UK	198	192	181	175	n/a	n/a	n/a	n/a	96,6	89,1	93,3	97,8

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a www.shutterstock.com. Icon made by Freepik from www.flaticon.com. Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

